

TERMÍN: {{termin}}

xx39729xx
Recenzia B
Milan Vaňko
Milan.vanko@nbs.sk

Prosím nezasahujte do tejto tabuľky

RECENZENT/KA (meno a priezvisko, pozícia, inštitúcia): **Milan Vaňko**
 NÁZOV MATERIÁLU: **Za spomalením agregátnej produktivity sú špičkové firmy**
 TYP VÝSTUPU*[1]: **komentár**
 (pri spoločných výstupoch uviesť aj typy individuálnych vkladov):
 ANALYTICKÝ ÚTVAR, REZORT: **MH SR - Inštitút hospodárskych analýz**
 AUTORI/KY: **Anna Vladová**
 SPOLUAUTORI/KY: - ; - ; - ; -
 RECENZNÝ FORMÁT*[2]: **1**

PRIPOMIENKY:

P.č.	Pripomienka sa vzťahuje k (strana, odsek):	Text pripomienky*[3]	Odôvodnenie pripomienky	Vysporiadanie sa s pripomienkou*[4]
1	Úvod a metodické poznámky	Navrhujem doplniť poznámku o limitáciách analýzy vzhľadom na dostupné dáta.	Vzhľadom na nie úplne pokrytie podnikového sektora (a prípadne ďalšie metodologické odlišnosti voči zostavovaniu národných účtov), vývoj „agregátnej“ produktivity implikovanej z CompNetu nemusí úplne korešpondovať s vývojom produktivity na	Ďakujeme za pripomienku. Akceptovaná. Doplnený text: „Využitie databázy CompNet má svoje limitácie. Vývoj agregátnej produktivity implikovanej z databázy CompNet

			<p>makroúrovni. Podobne táto databáza neumožňuje sledovať vývoj produktivity práce na odpracovanú hodinu. Ďalším problémom môže byť, že na mikroúrovni nie je možné zohľadniť rozdiel medzi cenovými hladinami rôznych krajín. Napr. v prípade neobchodovateľných statkoch náročných na prácu by aj pri rovnakej produktivite práce (objemu a kvalite výstupu na pracovníka) by vyššia cenová a mzdová úroveň vo vyspelejších krajinách viedla k vyššej vykázananej nominálnej (a v princípe aj reálnej) produktivite práce.</p>	<p>nemusí korešpondovať s vývojom produktivity na makroúrovni (zostavenej podľa metodiky národných účtov). Nepokrýva celý podnikový sektor, ani neumožňuje sledovať vývoj produktivity práce na odpracovanú hodinu. Podobne na úrovni podnikov nie je možné zrealizovať nominálne hodnoty. Databáza prioritne slúži na skúmanie vnútroodvetvového diania. Pomáha tak lepšie pochopiť makropohľad na podnikateľský sektor.“</p>
2	Úvod resp. hlavné časti	<p>Navrhujem doplniť motiváciu a odkaz na literatúru, prečo jednotlivé faktory (disperzia, koncentrácia, atď.) sú dôležité pre pochopenie vývoja produktivity na Slovensku.</p>	<p>Lepšie vysvetlenie dôležitosti skúmaných faktorov by zvýšilo pochopenie a dosah analýzy aj mimo čitateľov, ktorí sú zoznámení s relevantnou literatúrou.</p>	<p>Akceptovaná. Doplnený text: „Motiváciou tohto materiálu je zistiť, či a v ktorých odvetviach pretrvávajú vysoké rozdiely v produktivite medzi firmami a či vnútroodvetvové dianie môže pomôcť vysvetliť príčiny spomalenej produktivity. Materiál má</p>

				<p>deskriptívny charakter, kvantifikuje nerovnosti medzi najviac a najmenej produktívnymi firmami v odvetviach, pričom poukazuje aj na vzťah produktivity a mzdy v týchto firmách.</p> <p>Sledovanie medzipodnikových rozdielov v produktivite má svoje odôvodnenie najmä na odvetvovej úrovni.</p> <p>Pôsobenie firiem s odlišnou produktivitou v tom istom odvetví môže byť symptómom slabej dynamiky trhu súvisiacej s vymožitelnosťou práva (vznik, prevod a zánik firiem), nerovnomerne nastavených trhových podmienok, koncentrácie a väčšej trhovej sily pri najímaní pracovníkov alebo obstarávaní tovaru či štrukturálnych problémov ekonomiky.</p> <p>S koncentráciou rastie produktivita cez</p>
--	--	--	--	---

				<p>zlepšovanie alokačnej efektívnosti, avšak len v prípade, ak rast koncentrácie nevyústi do nadmernej trhovej sily niekoľkých veľkých firiem (CompNet, 2023). V malej ekonomike môže koncentrácia zohrávať zásadnejšiu rolu. Preto sa materiál venuje koncentrácii. Cieľom je potvrdiť hypotézu, že koncentrácia v slovenskom podnikateľskom sektore rástla, nájst' faktor, pre ktorý rástla veľkosť firiem a zároveň zistiť, či tento faktor podporoval rast produktivity. Vyššia koncentrácia prináša vyššiu produktivitu, na druhej strane môže viesť k nadmernej trhovej sile a obmedzovať tak hospodársku súťaž (CompNet, 2023 Preto materiál ilustratívne uvádza súčasne s</p>
--	--	--	--	---

				koncentráciou aj posuny trhovej sily.“
3	Str. 11	Nasledujúcu vetu je potrebné preformulovať: „Mediánová firma západného a stredného Slovenska dosiahla 70 %, východného Slovenska 54 % mediánovej produktivity bratislavského regiónu.“		Ďakujeme za pripomienku, odsek o regionálnych rozdieloch vypúšťame, zasluhuje si dôkladnejšiu analýzu, než dokáže poskytnúť táto databáza.
4	2. Koncentrácia a trhová sila firiem, str. 27	Navrhujem prekontrolovať, resp. preformulovať a dovysvetliť odstavec o koncentracii v obchode.	Konštatovanie „Obchodným firmám však naďalej plynuli výhody na trhu práce, pracovná sila nezdražela adekvátne nižšej sile jednotlivých zamestnávateľov. Znalostne nenáročný obchod čerpal výhody z lacnejšieho zamestnávania nízkoprijmových pracovníkov.“ sa nezdá úplne konzistentné s výsledkami v grafe 22 o náraste prirážok v prípade ceny práce v sledovanom období.	Akceptovaná. Konštatovanie vynechané.

CELKOVÉ HODNOTENIE (recenzent/ka vyplní túto časť po vysporiadaní sa s pripomienkami analytickou jednotkou):

Komentár predstavuje cenný príspevok do diskusie o príčinách spomalenia rastu produktivity na Slovensku. Osobitne vítam jeho prínos v prípade pohľadu na koncentráciu a trhovú silu firiem. Odporúčam jeho publikáciu.

---

[1] Výber medzi: 1. analýza (komplexný analytický materiál s návrhmi konkrétnych systémových opatrení); 2. komentár (rozsahovo menší analytický materiál venujúci sa konkrétnemu čiastkovému problému); 3. manuál (metodické usmernenie vyplývajúce z potreby zjednotenia procesov a postupov v konkrétnej oblasti).

[2] Formát 1 pre komentár/manuál (2 recenzenti bez povinného odborného workshopu); Formát 2 pre analýzu (3 recenzenti a povinný odborný workshop).

[3] Do tabuľky značiť pripomienky zásadného metodologického a obsahového charakteru (nie štylistické či gramatické opravy).

[4] Vyplní analytická jednotka: pripomienka bola akceptovaná / pripomienka nebola akceptovaná a zdôvodnenie / pripomienka bola čiastočne akceptovaná a zdôvodnenie.